EKONOMIA

1.

- Aukera kostua: { Abantaila erlatiboa → Beste parametroen menpe dagoenean
  Abantaila absolutua → Baldintza bakoitzean 1 unitate egiteko des...

2

- Oreka → $Q^{d} = Q^{o}$
- Erosleen SOBERAKINA → orekako prezioatik gora (Azalera)
- Ekoizleen SOBERAKINA → orekako prezioatik behera. (Azalera)
- Gehiegizko eskaria (x) → $Q^{D} - Q^{s} = x$
- Kontsumitzaile kopurua (n) → $Q^{D} = n \cdot$ ___
- Zuzenen ekuazioa → $x = a - yb$ → 2 ekuazio lortu a eta b lortzeko

3

- ELASTIKOTASUNA

- Elastikotasun puntuala: $|\varepsilon| = \left| \dfrac{\frac{\Delta q}{q_0}}{\frac{\Delta p}{p_0}} \right|$

- Arku elastikotasuna: $|\varepsilon| = \left| \dfrac{\frac{\Delta q}{\bar{q}}}{\frac{\Delta p}{\bar{p}}} \right|$

- $|\varepsilon| = \dfrac{\frac{dq}{q}}{\frac{dp}{p}} = \dfrac{dq \cdot p}{dp \cdot q}$ ⊗ Q prezioko BETI

ELASTIKOA ↓ $|\varepsilon| > 1$ p↓ q↑

INELASTIKOA ↓ $|\varepsilon| < 1$ p↑ q↑

- Errenta elastikotasuna → $\varepsilon = \dfrac{dq}{dR} \cdot \dfrac{R}{q}$ (R: Errenta) { > 0 Ondasun normala; < 0 Behe ondasuna

- Prezio gurutzatuen elastikotasuna $\varepsilon = \dfrac{dq_A}{dq_B} \cdot \dfrac{p_B}{p_A}$ { > 0 Ondasun ordezkagarriak; < 0 Ondasun osagarriak

- Eskariaren elastikotasunak interpretatzeko EZ.

- $|\varepsilon| = 1$ → esperientziak oreka (ordaintz bakoitzaren erdia)
- $|\varepsilon| = \infty$ → guztiz elastikoa (prezioa igota kontsumitzaileek ez)
- $\varepsilon = 0$ → guztiz inelastikoa (beharrezko ondasunak)

- $SO = p \cdot q$

1 2 3

4.

- Batazbesteko ekoizpena → $BE = \frac{\text{Produktu kop.}}{\text{Faktore kop.}}$
- $KO = KF + KA$ NON KA q-ren menpe ETA q↑ KF↓
- EM → Ekoizpen marjinala (ERRENDIMENDU BEHERAKORRAREN LEGEA)
- $BKO = \frac{KO}{q}$ $BKF = \frac{KF}{q}$ $BKA = \frac{KA}{q}$
- Ekoizpen kostuak minimizatu → BKO = KM
- $KM = \frac{dKO}{dq}$ - $SM = \frac{dSO}{dq}$
- Mozkinak maximotu ($M = SO - KO$ izanik) → SM = KM
- Errentagarritasun atalasea → $M = p\,q - KO = 0$
- Eskala ekonomiak → q↑ BKO↓   Eskala desekonomiak → q↑ BKO↑

5.

- Ze prezioak aurrera ekoitzi → KM = BKA
- SM > KM ekoitzi | KM > SM ez ekoitzi (galerak)
- SO kalkulatzean p q-ren menpe BETI
- Erreakzio kurbak → 2 enpresa planteatu 2 puntu lortzeko
  - ↳ $q_1(q_2) = a - b q_2$ ADIB. $q_2 = 10$ bada, q-ren eskuinari −10 egin
    - ↳ KM = SM

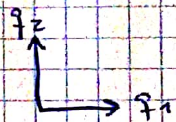

6.

- $BPGd_{mp} = \Sigma BE + T_{Gb}$ EKOIZPENA
- $BPGd_{mp} = K + I + G\ (X - M)$ GASTUA
- $BPGd_{mp} = E + M + D + T_{Gb}$ ERRENTA
- $BPGd_{fk} = BPGd_{mp} - T_{zh} + Sb$
- $BPGb_{mp} = BPGd_{mp} - D$ ETA $BPGb_{fk} = BPGd_{fk} - D$
- $NPGd_{mp} = BPGd_{mp} + FNE - AFE$
- $Yd = NE - T_{zuz} + Tr = K + S$ NON $NE = NPGb_{fk}$
- $L = N + U$ NON   U: langabetuak, N: enplegua, L: biztanleria aktiboa
- $u = \frac{U}{L} \cdot 100$ NON u langabezia tasa
- $T_{gb} = T_{zh} - Sb$
- Inflazio tasa = $\frac{IPC_{2008} - IPC_{2007}}{IPC_{2007}}$ { ⊕ inflazioa, ⊖ deflazioa
- BPGd-aren DEFLAKTOREA → $P_t = \frac{BPGd\ nom}{BPGd\ erre} \cdot 100$
- $NE = NPGb_{fk}$

4 5 6

7.

- $Y = NE = BPGd_{mp} - BPGd_{gk} = \ldots$
- Ekonomia itxia → $X = M = 0$
- $Yd = Y - T + Tr$
- $K = k_0 + k_1 Yd$
- $G = \bar{G}$ eta $I = \bar{I}$ → KONSTANTEAK
- $Z = K + I + G = k_0 + k_1 Yd + \bar{I} + \bar{G} = k_0 + k_1 (Y - T + T_r) + \bar{I} + \bar{G}$
- Oreka → $Z = Y$
- Aurrezki publikoa $= T - G - Tr$ | Aurrezki pribatua $= Yd - K = S$
  (Defizit publikoa)
- Biderkatzailea → $\frac{1}{1-k_1}$
- $\Delta Y = \frac{\Delta G}{1-k_1}$

8.

- Kanpo saldoa → $X - M$
- Zergak → Finkoak : T | errentarekiko proportzionalak : tY
- $G\uparrow$ → zerga finkoekin $\Delta Y = \frac{1}{1-k_1} \Delta G$
  ↳ zerga proportzionalak $\Delta Y = \frac{1}{1-k_1+k_1 t} \Delta G$
- $I\uparrow$ → zerga finkoekin $\Delta Y = \frac{1}{1-k_1} \Delta I$
- $Tr\uparrow$ → zerga finkoekin $\Delta Y = \frac{k_1}{1-k_1} \Delta T_r$
  ↳ zerga proportzionalak $\Delta Y = \frac{k_1}{1-k_1+k_1 t} \Delta T_r$
- $T\uparrow$ → zerga finkoekin $\Delta Y = -\frac{k_1}{1-k_1} \Delta T$
  ↳ zerga proportzionalekin $\Delta Y = \frac{-k_1 \Delta t Y}{1-k_1+k_1 t'}$
- { $G >$ Sarrerak → Aurrekontuko defizita
  { Sarrerak $> G$ → Aurrekontuko superabita

9.

- Diru eskaintza → $M = E + G$
- Moneta oinarria → $MO = E + R_s$
  ↓
  Banku zentralak ... (?)

NON { E → Esku dirua → Herritarrena
G → Gordailuak
Rs → Erreserbak

- Kutxa / erreserba koefizientea → $\frac{\text{Erreserbak}}{\text{Gordailuak}} = \frac{E}{G}$ ADIB /10 erreserbak → 0.1
- Diru biderkatzailea → $\dfrac{\frac{\text{Eskudirua}}{\text{Gordailua}} + 1}{\frac{\text{Eskudirua}}{\text{Gordailuak}} + \frac{\text{Erreserbak}}{\text{Gordailuak}}}$

7 8 9

10.

- $V = \frac{P \cdot Q}{M}$
  - V → diruaren zirkulazio abiadura
  - $P \cdot Q$ → SO
  - M → publikoaren esku dagoen dirua

- $M^d = Y \cdot L(i)$ → $L(i)$ interesaren funtzioa

- Bukaerako kapitala
  - Sinplea: $C_T = C_0 + I$ | $I = C_0 \cdot r \cdot t$ (r → urteko interes tasa)
  - Konposatua: $C_T = C_0 (1+r)^t$ (kapitalizatzea) | $C_0 = \frac{C_T}{(1+r)^t}$ (eguneratzea)

- Errentagarritasuna = $\frac{\text{Akz. let.} - \text{Diru interesa}}{\text{Akzioaren letra}}$ → $\frac{\text{interes kop.}}{\text{merkatuaren kotizazioa}}$ (↳ Bonoaren prezioa)

- $i = \frac{\text{eskaini} - P}{P}$

11.

- IS → $Y = K + I + G$-tik hasi → Y i-ren menpe utzi
- LM → $M^d = M^s$ → Y lortu i-ren menpe
- ΔG → IS aldatu
- IS = LM → aldatu ta gero i oreka, Y oreka, K oreka eta I oreka berriz kalkulatu
- ΔM^s → LM aldatu
- $Y_D = Y - T + T_r$ ($T_r = 0$ batzuetan)

KONTABILITATEA

- Zorra kobratu → Bankura (Bezerotik kendu)
- Zorra ez kobratu → Bezeroari
- Pasibo galdagarria → Maileguak